

Julpredikan

2016-12-25, kyrkoherde Sten Rydh, Bengtsfors

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön:

*Lov ske dig, Herre Jesus Krist,
vår Gud och frälsare förvisst,
att hit till oss du kommen är
nu hälsad var, o Herre kär.*

Ja, med jubel och helig glädje instämmer jag på morgonen av din födelsedag, min Frälsare och Återlösare, i de himmelska härskarornas lovsång:

Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett gott behag! Hur skulle jag kunna tåga stilla, när hela himmelen sjunger sina lovsånger till din ära och ditt förhållande? Jag har ju den största orsak att fröjdas över detta under, som kommer själva himmelen att häpna. Jag har att njuta de saliga frukterna av ditt människoblivande, vilket änglarna prisar. Mig är i dag född Frälsaren. Till min salighet bär han svaghet, torftighet och nakenhet. På mig förhållande du, store Gud, din godhets och barmhärtighets rikedom i din Son, som du har sänt i världen till min frälsning. Jesus Kristus är min frid. Han har förvärvat åt mig ditt faderliga välbehag. Aldrig har din nåd härligare uppenbarat sig än i din egen Sons sändning till den fallna mänsklighetens väl.

*Så fröjdas då i denna stund
och tacka Gud av hjärtats grund
att till sitt arma folk han sett
och oss en sådan nåd betett.*

Amen (ur en bönbok av Lavater).

Predikotext (3 årg. Matt. 1:18-24). Gud med oss.

Med Jesu Kristi födelse gick det till så: hans mor Maria var trolovad med Josef, men innan de hade varit tillsammans visade det sig att hon var havande genom den helige Ande. Hennes man Josef var rättfärdig och ville inte dra skam över henne, och därför beslöt han att skilja sig från henne i hemlighet. Men när han funderade över detta, då visade sig en Herrens ängel för honom i en dröm och sade: "Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska frälsa sitt folk från deras synder." Allt detta hände för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och man ska ge honom namnet Immanuel. Det betyder: Gud med oss. När Josef vaknade upp ur sömnen, gjorde han som Herrens ängel hade befallt och tog sin hustru till sig.

Att Guds evige Son har blivit människa och låtit föda sig av jungfru Maria hör till själva grunden för vår kristna tro. Utan detta historiska faktum är vi för förlorade. Allt tal om synd och nåd, frälsning och evigt liv blir meningslöst om Jesus inte var en sann människa, av samma kött och blod som vi och samtidigt Guds evige Son, som var till före världens skapelse, ett med Fadern och den helige Ande.

Men nu berättar de trovärdiga evangelisterna Matteus och Lukas tydligt och klart om denna historiska händelse. Gud kom inte till mänskligheten genom filosofi och

spekulationer eller mytologiska berättelser utan förankring i verkligheten, utan han kom till denna världen som ett nyfött barn i historien ett visst datum och ett visst klockslag, född av en ung kvinna, Maria. Maria lindade honom på brukligt sätt och lade honom i en krubba. Hon gav honom mjölk och skötte om honom på samma sätt som alla mammor har gjort och gör än idag. Han skrek och grät och han blev tröstad och glad. Han sov och vaknade kanske på natten och höll sina föräldrar sömnlösa och trötta. Herdarna kom och såg honom liksom de vise männen. Precis som flyktingar i vår tid fick han lov att följa med föräldrarna på flykten till Egypten och sedan tillbaka till Israels land, en lång och farlig resa under dödligt hot från tyrannen Herodes. Till sist fick familjen en fristad i Nasaret, och Jesus kunde växa upp som snickare i Josefs verkstad.

Jesus var verkligen en historisk person, en människa som vi alla, men samtidigt Gud. Gnostiker i alla tider har inte kunnat acceptera detta. De vill ha en Gud som står långt bortom skapelsen och i motsättning till denna. Därför kan de inte acceptera att Gud verkligen blev människa. Jesu kropp måste därför ha varit en skenkropp, menar de. Gud bodde ett tag i denna kropp, men när den kroppen fick lida och dö, måste Gud lämna kroppen. Så förnekar gnostiker i alla tider att Gud verkligen blev människa, att Kristus var gudamänniskan, med två olika naturer, oupplösligt förenade i en person. De kan inte tänka sig att det verkligen var Gud som i Kristi person led och dog för hela världen.

Detta går igen i vår tids modernistiska religion och teologi. De liberala teologerna menar att vi nästan inte kan veta något om den historiske Jesus. Kanske han inte ens har funnits. Evangelieernas berättelser anser de inte för trovärdiga, utan utbroderade med mytologiska tankar om att Jesus också var en övernaturlig varelse. Nej, säger dessa bibelkritiker, rent historiskt vet vi att en människa aldrig kan vara sådan som evangelieerna säger. En människa kan inte vara Gud. En människa kan inte dö för hela världens synd och sedan uppstå med sin kropp och rent fysiskt fara upp till himlen. En jungfru kan inte föda en son och denne son kan inte vara sann Gud. Så skiljer våra moderna gnostiker mellan den historiska verkligheten - enligt vilken Jesus enbart var en människa - och kyrkans tro, som endast ses som subjektiva föreställningar om att Jesus var något mera och större. Enligt denna uppfattning är alltså kyrkans tro i grunden ett falsarium, någonting påhittat. Det är i så fall precis som aposteln Paulus skriver om uppståndelsen:

Men om Kristus inte har uppstått, då är vår predikan meningslös och även er tro meningslös. Då står vi där som falska vittnen om Gud, eftersom vi har vittnat om Gud att han uppväckt Kristus, som han ju inte har uppväckt ifall det verkligen är så att döda inte uppstår. För om döda inte uppstår, har inte heller Kristus uppstått. Men om Kristus inte har uppstått, då är er tro meningslös och ni är fortfarande kvar i era synder. Och i så fall är de som insomnat i Kristus förlorade. Om det bara är för detta livet vi har vårt hopp till Kristus, då är vi de ömkligaste av alla människor (1 Kor. 15:14-19).

Men Gud vare tack och lov! Den kristna kyrkan tror fullt och fast på de bibliska skrifterna som pålitliga vittnesbörd om en historisk verklighet. Därför firar vi den stora och glädjerika julhögtiden. Guds Son har enligt både profeternas och apostlarnas skrifter blivit människa. Profeterna vittnade om detta många hundra år i förväg, och apostlarna och evangelisterna skrev noga ner vad de själva sett och hört. Apostlarna hade under flera års tid fått undervisning av Jesus och de var själva vittnen till både hans liv, död och uppståndelse. Varje tanke på en mytologisk kristendom var dem fjärran. Aposteln Petrus skriver:

Det var inga utstuderade myter vi följde när vi förkunnade vår Herre Jesu Kristi makt och hans ankomst för er, utan vi var ögonvittnen till hans majestät. Han fick ära och härlighet från Gud Fadern när rösten kom till honom från den majestätiska Härligheten : "Han är min Son, min Älskade. I honom har jag min glädje." Den

rösten hörde vi själva från himlen när vi var med honom på det heliga berget. Så mycket fastare står nu det profetiska ordet för oss (2 Petr. 1:16-18).

Trogna bibliska herdar och lärare har alltid hållit fast vid detta. En sådan lärare var kyrkofadern Ireneus (c:a 130-202). Han skrev med stor kraft mot de gnostiska villfarelserna och försvarade den bibliska läran. Han visade att Jesus enligt Bibeln är sann Gud och sann människa. Om Jesus inte var av samma kött och blod som vi, kunde inte heller hans försoning kunna gälla för oss. Det var människan som syndade och därför måste en människa, Jesus Kristus, dö i alla människors ställe för att försona våra synder. Om Jesus inte var en sann människa kunde inte heller hans kropp och blod vara i nattvardens bröd och vin. Ireneus skriver:

”Dåraktiga är också de som säger, att Gud kom till främlingar, till sådana som inte var skapade av honom själv. Men om han kom till sådana främlingar har han inte i sanning återlöst dem med sitt blod. Då blev han inte i sanning människa och återställde gudsbilden i sin egen skapelse. ... Dåraktiga är också de som förnekar Guds frälsningsordningar och förkastar helgelsen i köttet och pånyttfödelsen (= dopet). Om han inte har återlöst oss med sitt blod är inte heller hans blod närvarande i eukaristins (= nattvardens) kalk, inte hans kropp i brödet som vi bryter... Med sitt blod har han återlöst oss, som också aposteln säger: I honom har vi förlossning, förlåtelse för våra synder genom hans blod (Mot heresierna, 5:2, min övers.).

Låt oss nu se på vår trovärdiga text av aposteln Matteus. Han skriver först:

Med Jesu Kristi födelse gick det till så: hans mor Maria var trolovad med Josef, men innan de hade varit tillsammans visade det sig att hon var havande genom den helige Ande (v. 18).

Trolovingen var vid denna tid - i motsats till nutidens förlovning - ett, bindande ingående av äktenskap, även om äktenskapet ännu inte var fullbordat genom att brud och brudgum kom tillsammans och firade bröllop offentligt. Jesus föddes alltså inte utanför utan inom äktenskapet, och ängeln talar om Maria som Josefs *hustru* (v. 20). Men det högst märkliga är, att Maria blev havande utan Josefs medverkan. Det var Gud själv, den helige Ande som genom ett under skapade fostret i Marias liv. Därmed gick Jesajas profetia i fullbordan, eftersom han hade skrivit:

Se, jungfrun skall bli havande och föda en son och hon skall ge honom namnet Immanuel. (Jes. 7:15 = v. 22f i vår text).

Immanuel betyder ”Gud med oss”, och jungfrufödelsens under innebär just detta, vilket Matteus inskräper. Gud har i Jesus Kristus blivit människa, en av oss, Gud med oss. Så är julens budskap också budskapet om jungfrufödelsen. Jungfru Maria blev moder till Gud själv. Så är hon i sanning också *gudaföderskan*, eftersom barnet Jesus också är Gud själv. Alla moderna biskopar och teologer som i stora skaror förnekar jungfrufödelsen ställer sig därmed helt utanför den kristna kyrkan. Deras budskap är inte längre det bibliska evangeliet, hur det än försöker linda in sin predikan i bibliska fraser. Dessa biskopar är falska herdar, som vi skall fly bort ifrån. Istället skall vi hålla oss till apostlarna och evangelisterna, som betygar att Jesus verkligen är hela världens Frälsare, sann Gud och sann människa.

Den helige Ande är Gud själv. Han ingav profeten Jesaja vad han skulle skriva om Messias och det var Han själv som kom till jungfru Maria och i hennes moderliv skapade Jesu mänskliga natur. Så upptog Guds evige Son den mänskliga naturen i sig själv. Det är som aposteln Johannes så vackert skriver:

Och Ordet blev kött och bodde bland oss , och vi såg hans härlighet, den härlighet som den Enfödde har från Fadern. Och han var full av nåd och sanning (Joh. 1:14).

Ordet, Guds evige Son, som var till av evighet, långt före skapelsen, han har nu blivit kött, han har fått kropp och själ och är vår broder. Därför bekänner vi i vår nicenska trosbekännelse i mässan:

Jag tror på en enda Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som Fadern, på honom genom vilken allting är skapat; som för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den Helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa.

Vår text fortsätter:

Hennes man Josef var rättfärdig och ville inte dra skam över henne , och därför beslöt han att skilja sig från henne i hemlighet (v. 19).

Josef visste ännu inte vad ängeln hade sagt till Maria och han trodde att Maria begått äktenskapsbrott. Detta är en allvarlig synd, då Bibeln tydligt lär att äktenskapet inte får brytas och att man och hustru skall vara trogna mot varandra intill döden. Innan äktenskapet fullbordats fanns ändå en möjlighet att skilja sig i hemlighet. Det står ju att detta skedde eftersom Josef var en *rättfärdig* man. Synden var - så som Josef då trodde - Marias, och Josef ville inte dra offentlig skam över henne.

Vi kan jämföra detta med Jesu ord om att äktenskapet i fall av otrohet kan upplösas, och att den oskyldiga parten i sådana fall inte längre är underkastad något tvång, d.v.s. inte längre är bunden av äktenskapets band och därför också har möjlighet till nytt äktenskap (Matt. 19:9).

Josef måste ha varit mycket bedrövad över Marias otrohet, när det visade sig att hon var gravid. De hade ju ännu inte kommit tillsammans. De hade levt kyskt och troget före äktenskapet och väntat med sitt samliv till bröllopet. Så vill Gud att vi alla ska leva. Men nu trodde Josef att någon annan man var far till barnet. Han trodde att Maria i hemlighet hade haft en annan, utomäktenskaplig förbindelse. Det var verkligen en stor sorg för Josef.

Tyvärr har detta blivit det "normala" i vårt sekulariserade samhälle. Synden kallas inte längre synd. Ungdomar uppmanas att leva tillsammans före äktenskapet. Man skall pröva sig fram tills man finner någon som passar. Äktenskapet hålls inte längre heligt. Troheten betyder ingenting. Det sjätte budet trampas under fötterna på alla upptänkliga sätt. Den som i likhet med Josef är bedrövad över otroheten hånas och anses vara en fundamentalistisk extremist. Över allt detta uttalar aposteln domen:

Guds vrede uppenbaras från himlen över all ogudaktighet och orättfärdighet hos människor som i orättfärdighet undertrycker sanningen (Rom. 1:18).

Men Josef tröstas av Guds ängel i drömmen:

"Josef, Davids son! Var inte rädd för att ta till dig Maria som din hustru, för barnet i henne har blivit till genom den helige Ande. Hon ska föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus, för han ska frälsa sitt folk från deras synder" (v. 20f).

Översättningen bör här vara: *Var inte rädd för att ta till dig Maria, din hustru* (inte: *som din hustru*), såsom det ordagrant står i grundtexten. Maria var genom trolovningen redan Josefs hustru. Folkbibelns översättning är därför något missvisande.

Josef måste ha blivit mycket glad. Maria hade varit trogen och fått uppleva det största under man kan tänka sig. Barnet som skulle födas hade blivit till "*genom den helige Ande*". Josef var full av förundran och tacksägelse. Och ännu mer: Ängeln förkunnade att en son skulle födas och få namnet *Jesus*, som betyder *Frälsaren*. Det är samma namn som *Josua*,

som förde folket in i det utlovade landet. Ängeln sade uttryckligen: ”*ty han ska frälsa sitt folk från deras synder*” (v. 21). Vi står här tillsammans med Josef och Maria inför det största undret: Han som skulle födas var världens Frälsare. Vi kan inte själva göra oss fria från synden. Vi kan inte ens med Guds hjälp och medverkan göra det. Nej, synden är så djup och svår att den kräver att Guds vrede utsläcks över människan. Därför gick människan Jesus in under Guds vrede och utstod straffet i hela mänsklighetens ställe. Han skulle verkligen frälsa sitt folk från deras synder. Så är julens budskap oupplösligt förenat med påskens. Han blev människa för att gå till Golgata och där utföra sitt ställföreträdande verk för hela mänskligheten. Så är julens glädje och påskens glädje i och med uppståndelsen. Hans rättfärdighet är vår rättfärdighet. Vår synd är överskyld och försonad. Gud tillräknar oss Kristi fullkomliga rättfärdighet genom tron. Därför jublar vi och sjunger denna juldag om Kristus, vår Frälsare:

Född är Frälsaren och Förlossaren, Kristus Herren i Davids stad. Kommen är friden, himmelska tiden nu är fullbordad. Min själ var glad (Sv. Ps. 53:2).

Amen.